

Komplettering för 2012 till Kulturplan 2011–2013

NORRBOTTEN

NORRBOTTENS
LÄNS LANDSTING

Norrbottens Läns Landsting

För mer information

Division Kultur och Utbildning
Landstingshuset
Robertviksgatan 7
tfn: 0920-28 40 00
www.nll.se/kultur

Komplettering för 2012.....	4
-----------------------------	---

REVIDERADE AVSNITT

Barn och unga.....	6
Bild- och formkonsten i Norrbotten.....	6
Teatern i Norrbotten.....	6
Musiken i Norrbotten.....	7
Dansen i Norrbotten.....	7
Norrbottens museiverksamhet.....	8
Filmkulturell verksamhet i Norrbotten.....	8
Hemslöjdsfrämjande verksamhet i Norrbotten.....	9
Biblioteksverksamhet i Norrbotten.....	10
Den norrbottniska litteraturen och dess författare.....	10
Konsulentverksamheten i Norrbotten.....	10
Nationella minoriteter i Norrbotten.....	10
Läns- och landsövergripande projekt.....	10
Arrangörsstöd/Turnéstöd.....	11
Kulturfrågornas kopplingar till andra politikområden i Norrbotten....	11
Jämställdhet och Mångfald i Norrbotten.....	11
Ekonomiska ställningstaganden för 2012.....	11
Kulturplanens framtagande och förankring.....	12
Uppföljning och utvärdering.....	12

Komplettering för 2012

Kultursamverkansmodellen är utgångspunkten för Norrbottens läns landstings arbete med kultur från den 1 januari 2011. I Norrbottens Kulturplan för åren 2011-2013 har landstinget redovisat sina mål och prioriteringar för länets kulturliv. Planen är uppbyggd enligt kultursamverkansmodellen för att samordna landstingets insatser med dem som görs av staten och kommunerna. Utvecklingen av processen och kulturplanen sker kontinuerligt i samverkan med länets kommuner och i samråd med civilsamhälle och enskilda kulturutövare. Planen kommer att revideras årligen och vara ett levande dokument som utvecklas och anpassas efter nya kunskaper, erfarenheter och förändringar i omvärlden.

Vi har valt att inför 2012 inte omarbeta planen i dess helhet, utan i stället ställa samman de punkter eller avsnitt av planen som reviderats/kompletterats i en bilaga. Nedan följer de förändringar som för 2012 blivit slutsatser efter samverkan med kommuner och samråd med civilsamhälle under 2011. Utgångspunkten i allt arbete, både i samverkans- och samrådsarbete och med utgångspunkterna för Norrbottens kulturplan inför 2012 har varit och är de nationella kulturpolitiska målen.

De nationella kulturpolitiska målen

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor.
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse.
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas.
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan.
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Med dessa mål som utgångspunkt fortsätter Norrbottens läns landsting, Norrbottens 14 kommuner och civilsamhällets representanter tillika med enskilda kulturutövare sitt gemensamma arbete för utvecklingen av kulturen i Norrbotten.

Revideringarna i Norrbottens kulturplan gäller i huvudsak:

- Vissa textkorrigeringar som behövs för att ge en bättre helhetsbild för den aktuella verksamheten eller området.
- Justeringar av mål och prioriteringar som motiveras av att förutsättningar förändrats inom ett område.
- Nya ekonomiska prioriteringar för 2012.

Dessutom lämnas under vissa avsnitt, där det är motiverat, kortfattade redogörelser för viktigare insatser som gjorts under 2011. En utförligare sammanställning samt en ekonomisk redovisning för år 2011 kommer att lämnas till Statens Kulturråd enligt fastställd tidsplan.

Tre övergripande mål finns formulerade i Norrbottens kulturplan. Den ökade tillgängligheten och stabiliseringen av infrastrukturen utgör en form av utgångspunkt för hela planen, utvecklingen av kulturen som tillväxtfaktor är mål nummer två och det tredje målet är barn och ungdomars delaktighet i kulturlivet och påverkansmöjlighet på kulturutbudet.

I enlighet med kultursamverkansmodellens intentioner har under 2011 genomförts flera möten mellan representanter för landstingets och samtliga Norrbottens kommuners kulturtjänstemän. Likaså har möten med politiker, tjänstemän, civilsamhälle och enskilda kulturutövare tillsammans med företrädare för landstingets kulturdivision genomförts i samtliga kommuner innan kulturplanen antagits. Dessutom har dialogmöten med olika kulturområden skett med företrädare för civilsamhälle och enskilda kulturutövare från hela länet. Landstingsstyrelsens ordförande har varit delaktig i samtliga dialogmöten. Förutom uppräknade möten har en mängd andra möten och informationsträffar skett runt om i länet rörande Norrbottens kulturplan. Enskild dialog har genomförts av Norrbottens läns landsting med samtliga organisationer, föreningar och verksamheter som under 2011 erhållit verksamhetsbidrag. Kulturberedningen med ledamöter från landstingsstyrelsen och kommunförbundet har genomfört fyra sammanträden före behandling av kulturplanen i landstingsstyrelsen den 27.10.2011.

En väsentlig del i det arbete som påbörjats och som hunnit få

vissa framgångsrika resultat är de arbetsgrupper som tillsatts för att arbeta med kulturplanens mål och prioriteringar. Elva grupper har tillsatts som var och en arbetar med olika områden hämtade ur kulturplanen: kultur och näringsliv, bild- och formkonst, kulturmiljö och samhällsplanering, dans, film, musik, civila samhället, arkiv, arrangörsstöd/turnéverksamhet, tvärgrupp (scenkonstinstitutionerna samt Norrbottens museum). Ytterligare arbetsgrupper kommer att kunna initieras under 2012. En av arbetsgrupperna är en uppföljningsgrupp som följer alla gruppernas arbete. Gruppernas deltagare är representanter från landsting, andra regionala representanter, kommuner, civilsamhälle, enskilda kulturskapare och sakkunniga inom området.

Två stora projekt har påbörjats och säkrat hel eller del av finansiering: ett projekt under namnet *Kraftcentrum för ny musik* och ett konstprojekt som är del av ett större projekt, *Konstmuseet i norr*. Båda är resultatet av samverkan mellan kommuner och landsting samt en direkt följd av kultursamverkansmodellen och arbetet med kulturplanen.

Sammanfattningsvis kan dessutom sägas att flera samhällen i Norrbotten, framför allt de med gruvnäringen som bas, genomgår starka utvecklings- och förändringsfaser. Det innebär både kulturella förändringar och ett behov av en kulturell dimension där den idag inte är helt tydlig. Detta blir också en fråga för utvecklingen av kulturplanen framöver.

REVIDERADE AVSNITT

Barn och unga

En allt tydligare utveckling av arbetet med barn och ungdomar och deras inflytande över kulturutvecklingen har påbörjats. Vid landstingets årligen återkommande kommunträffar ökar delaktigheten av ungdomar vilket ger dialogerna möjligheter till nya infallsvinklar.

För andra året i rad har en form av ungdomslabb/inflytandeprojekt genomförts på initiativ av Norrbottens läns landsting och i samarbete med Riksteatern. Utfallet i år blev tydligare kopplat till utvecklingen av kulturplanen. Ungdomarna från olika delar av Norrbotten, kommer att arbeta som en form av länsungdomsråd under 2012 för att ytterligare förstärka målet om barn och ungdomars delaktighet i och påverkansmöjlighet på kulturutbud och kulturutveckling. Synpunkter och förslag framkom i arbetet som bör följas upp och tas till vara. Påpekades gjordes också att Snabba Ryck-medlens förekomst för arrangemang anordnade av ungdomar inte var kända.

Prioritering för 2012

- Under 2012 (med början redan hösten 2011) förverkliga länsungdomsrådet för att vid regelbundna möten och även vid samtal med politiska företrädare föra Norrbottens kulturutveckling framåt utifrån ett ungdomsperspektiv.
- Ungdomsremissen med synpunkter av ungdomar från länet ska följas upp under 2012.
- Snabba Ryck-medlens existens ska förtydligas och informationen ska förbättras under 2012.

Övrigt

Tilläggs bör att finansieringen inom vissa områden ser annorlunda ut än den tidigare beskrivna efter kultursamverkansmodellens genomförande i Norrbotten 2011. Revidering sker i och med beskrivning av ekonomiska ställningstaganden för 2012.

Parentes efter rubrikerna hänvisar till avsnitt i original Kulturplan 2011-2013 Norrbotten.

Bild- och formkonsten i Norrbotten (3)

För 2012 innebär prioriteringen "att en hållbar lösning för verksamheten inom Konstmuseet i Norr åstadkoms. Verksamheten ska inkludera länskonstmuseiverksamhet med centrum i Kiruna, utveckling av verksamheten vid Havremagasinet i Boden och ett Utvecklings- och resurscentrum för konst i Luleå". Denna prioritering har omsatts i realisering av ett treårigt projekt gällande Havremagasinet och ett resurscentrum för konst med medel från Statens Kulturråd, Luleå och Boden kommuner och från Norrbottens läns landsting. Utvecklingen av verksamheten vid Havremagasinet i Boden följer och utvecklar de intentioner som förverkligades under sommaren 2010. Resurscentrum för konst har stora möjligheter att skapa utveckling för breda delar

av den regionala konsten i gott samarbete med länets konstnärer bland annat genom Konstnärernas kollektivverkstad (KKV), en Luleåbaserad verksamhet. Den organisatoriska basen är under förarbete med planer och fördjupningar av verksamhetsuppdraget. För denna del av *Konstmuseet i norr* har Norrbottens läns landsting sökt ytterligare medel från Europeiska Regionala Utvecklingsfonden vars beslut väntas sent i höst.

Eftersom området inte kunnat tillföras några nya medel från kultursamverkansmodellen och "kofferten" kommer särskilda utvecklingsmedel att sökas kontinuerligt. En särskild satsning på projektets Kirunadel är redan gjord av Norrbottens läns landsting och Kiruna kommun. En projektledare är tillsatt med samordningsansvar för hela projektet.

Ytterligare ett stort konstprojekt i Norrbotten, *Konsthall Tornedalen*, i Vitsaniemi (Risudden) är på väg mot förverkligande. Under 2012 kommer fem förslag från inbjudna, internationellt verkamma arkitekter att jurybedömas. Projekteringsarbete för vinnande förslag och fortsatt investerings- och finansieringsarbete sker under året.

Under 2011 har det blivit allt tydligare att det behövs mer och bättre utbildning på olika nivåer inom konstområdet. Utbildningsbehov finns på alla nivåer, allt ifrån barnverksamhet till grundskolan och gymnasiet estetiska program. Men, inte minst, behövs en högre eftergymnasial konstutbildning. Uppfattningen, tydligt formulerad inte minst av yrkesverkamma konstnärer, är att språnget mellan de utbildningar som idag finns i Norrbotten och till en högskoleutbildning är alltför stort för att unga konstverkamma och blivande konstnärer ska kunna konkurrera utbildningsplatser vid högskolor.

En relativt obearbetad kontakt för konstverksamheten är den med Luleå tekniska universitet (LTU) som har en stor konstsamling och även guidade visningar. Ett starkare samarbete ska förverkligas under 2012.

Ny utvecklingsprioritering:

- Ökad samverkan med LTU inom konstområdet.

Teatern i Norrbotten (4)

Länsteatern Norrbottensteatern fortsätter sitt intensiva arbete. Teatern fortsätter med föreställningar för förskole- och lågstadiet barn och för gymnasieelever både på turné och i Luleå. Mona Mörtlunds *När vinterns stjärnor lyser här* – en pjäs på fyra språk; meänkeli, nordsamiska, svenska och teckenspråk för gymnasiet och vuxna, görs i ett pionjärsamarbete mellan Norrbottensteatern, giron sami teater, Tornedalsteatern och Riksteaterns Tyst Teater. En eventuell Riksteaternturné våren 2012 kan bli aktuell och på turné runt om i länet ges en nyskriven revy. I arbetet mot främlingsfientlighet med workshops i respektive skola gör pjäsen *Svenne* fortsatt turné och som musikteater kommer *Grabben i Graven bredvid* att spelas i samarbete med Dans i Nord.

För en ännu större förankring i länet, samarbetar Norrbottensteatern också med många föreningar inom civilsamhället, andra upplevelsebaserade organisationer samt med företag i Norrbotten. Det senare har lett till att teatern har fått ett antal samarbetspartners inom näringslivet. LKAB-avtalet som ger skolbar i Malmfälten gratis skolteater, är ett unikt samverkansprojekt mellan kultur och näringsliv.

Både Tornedalsteatern och giron sami teater genomgår utvecklingsfaser. Ny chef för Tornedalsteatern kommer att utses i samband med att nuvarande chef Ulf Fenbro lämnar verksamheten under hösten 2011. Teatern har nyligen flyttat in i nya, ändamålsenliga lokaler. En utredning om giron sami teater ska ligga till grund för eventuella uppdragsförändringar och eventuella nya förutsättningar för verksamheten som kommer att diskuteras vidare under 2011 och 2012.

Ett tumésamarbete med de fyra nordligaste länens länsteatrar samt giron sami teater enligt samma modell som NMD-samarbetet (Norrlands nätverk för musikteater och dans) inom musiklivet diskuteras och ytterligare ett mål för 2012-2013 blir att

- utifrån utredningen om länsteatramas tuméverksamhet utför det egna länet besluta om delaktighet i en ny modell.

Betonas för 2012 görs också att

- vikten av tuméstöd/arrangörstöd för scenkonst är av väsentlig betydelse för både fria teatergrupper och länsteaterverksamheten. Ramen utökades med 1 miljon kronor inför 2011 av Norrbottens läns landsting.

Ett samverkansprojekt med länsinstitutionerna har startat och kommer att leda till att Norrbottensmusiken, Norrbottens Museum, Dans i Nord och Norrbottensteatern tillsammans har en gemensam utbudspresentation i september 2012. Allt för att arrangörer och medborgare lättare ska kunna ta del av länets samlade produktioner. Ett samarbete mellan Tornedalsteatern, giron sami teater och Norrbottensteatern kommer att ske under 2012 i Mona Mörtlunds nya pjäs.

LÄNK – ett ungdomsprojekt med Riksteatern som projektägare och åtta länsteatrar som medarrangörer turnerar runt om i Sverige och kommer till Norrbotten under 2012. Unga amatörer skapar pjäser under professionell vägledning, i Norrbotten på fem olika platser. I förlängningen finns förhoppningen att detta ska bli grunden för ett Unga Norrbottensteatern.

De fria teatergruppernas utbud är väsentligt för teaterlivet i Norrbotten. En gradvis utveckling sker av de fria gruppernas verksamhet. Teater Mila, en Västerbotten- Norrbottenverksamhet, har etablerat sig och samarbetet mellan de fria teatergrupperna utvecklas alltmer liksom samarbetet mellan de fria teatergrupperna och länets institutionsteatrar. Teater Scratch utvecklar den pedagogiska verksamheten och Lule Stass har en ökad repertoar och arbetar också i ett community theatre projekt på Hertsön i Luleå.

Musiken i Norrbotten (5)

Utvecklingsmålen för området har börjat realiseras. Den stora satsningen är på ett *Kraftcentrum för ny musik* som skapas gemensamt mellan Norrbottensmusiken, Musikhögskolan i Piteå och Studio Acusticum. För detta har, förutom Norrbottens läns landstings egna medel, utvecklingsmedel erhållits av Kulturrådet. Piteå kommun är också positiva till en större medfinansiering. Arbetet är igångsatt och rekrytering av projektkoordinator är avslutad.

- För 2012 prioriteras utvecklingen av *Kraftcentrum för ny musik*.

Aktiviteter som kommer att genomföras under 2012 inom kraftcentrumsatsningen är bland annat Norrbotten NEO's tonsättarvecka *New Sweden*, en festival med inriktning på ny musik, körimprovisationsprojekt och *Jazzverk*, den internationella kompositionstävlingen för storband, som Norrbotten Big Band driver.

Av planens andra prioriteringar finns skäl att särskilt peka på vikten av

- arbetet med att utveckla samarbetet mellan Norrbottensmusiken och det fria musiklivet i Norrbotten enligt prioriteringarna i planen 2011-2013.

Piteå Kyrkoopera kommer redan i januari 2012 att genomföra en tumé med Bach's *Juloratorium* där lokala körer i länet medverkar i produktionen. Norrbotten Big Band samverkar med BD-pop och norrbottniska artister.

- att stärka Norrbottens musikskolor/kulturskolor.

Norrbottens län genomgår en fas där musikskolor/kulturskolor både läggs ner och återupptar verksamhet. Under 2012 ska därför kulturområdets företrädare i kommunerna och landstinget uppmärksamma musik- och kulturskolornas betydelse för Norrbottens musik- och kulturliv och för elevernas personliga utveckling. Musik- och kulturskolorna skapar förutsättningar för samarbete med kulturinstitutionerna och är viktiga för den samlade utvecklingen av musik- och kulturlivet i länets kommuner.

Den nya arrangörsföreningen för nutida musik, Kluster, har under 2011 påbörjat sin verksamhet på ett framgångsrikt sätt med en festival i september månad. Kluster kommer att få betydelse för utvecklingen av den samtida musiken och dess fäste i Norrbotten samt skapa möjligheter till både speltillfällen och utveckling av tonsättarverksamhet i Norrbotten.

Norrbottensmusikens barn- och ungdomsverksamhet arbetar med att öka ungdomars möjlighet till påverkan genom referensgruppen för barn och unga. Norrbottensmusikens framgångsrika barn och ungdomssatsning *Växthuset* där barn och unga får möjlighet att vara del i kreativa processer och hitta sitt musikaliska språk utvecklas vidare.

Norrbotten Big Band fortsätter under 2012 sin satsning på kvinnliga musiker, ledare och kompositörer.

Dansen i Norrbotten (6)

Under 2012 ska diskussionerna om en institutionell bas för danskonsten i Norrbotten föras vidare. En utredning om möjlig lokalisering av institutionen har tillsatts under 2011 av Norrbottens läns landsting. Resultatet kommer att beredas under 2012. Flera kommuner har visat intresse för dansinstitutionens lokalisering.

Vikten av grundutbildningens betydelse inom dansområdet framstår än tydligare i Norrbotten. Svenska Balettskolan ansågs inte ha tillräckligt god bas hösten 2011 för intagning till åk 7. En ny satsning kommer därför att göras vid dansutbildningen i Piteå och tillstånd för detta finns från och med 2012. Ett nytt intag redan från grundskolans åk 4 ska stärka basen för att fler på så sätt ska kunna nå en högre dansarkompetens inför högstadiet.

Medlen för Dans i Nord förs från och med 2012 in som koffertmedel. Verksamheten Dans i Nord finansieras av Norrbottens läns landsting och Piteå kommun förutom genom statliga medel. Piteå kommun har arbetsgivaransvar och samarbetet med Norrbottens läns landsting är kontinuerligt och gott.

För 2012 gäller ytterligare en särskild prioritering av verksamheten. För 2011 fördelades extra regionala medel till verksamheten, 300 tkr, samt förstärktes turnéstödets med ytterligare 50 tkr till 300 tkr. För 2012 kommer ytterligare medel att tillskjutas från både Norrbottens läns landsting och Piteå kommun motsvarande den omfördelning av koffertmedel som sker till dansverksamheten genom Dans i Nord. Norrbottens läns landsting och Piteå kommun ser det som önskvärt att inom en snar framtid planera för en uppdelning av rollerna som danskonsulent och verksamhetschef för att skapa stadga åt verksamhet och infrastruktur.

Danspool-projektet, som kan ses som ett pilotprojekt för att bredda danskonstnärernas arbetsmarknad, fortsätter. I detta ingår även performance och performancekonst, vars plattform för verksamhet blir allt bredare i Norrbotten. Även övriga projekt redovisade i Kulturplan 2011-2013 fortsätter som planerat under 2012. Norrdans turnerar i Norrbotten genom Dansnät Sverige och inom ramen för NMD-samarbetet (Norrlands nätverk för musikteater och dans) med högklassiga föreställningar.

Ytterligare prioriterad insats:

- Uppdatering av tidigare genomförd kartläggning av danssituationen i Norrbotten.

Norrbottens museiverksamhet (7)

Inom Norrbottens museum har stora satsningar skett på nya föremåls- och föremålsvårdslokaler med fortsatt flytt från olika magasin till Björskkatan (inte avslutat). Investering i kyl- och ventilationsanläggning har skett som har bäring för framtiden.

Samarbetet har ökat mellan framför allt Norrbottens museum och Silvermuseet och prioriteringen om att ytterligare stärka samverkan mellan museerna med gemensamma nätverksträffar, konferenser och tillfälliga utbyten kvarstår.

Norrbottens museum genomför ett antal internationella projekt, med fokus på Barentsregionen, under Kulturplan Norrbottens verksamhetsperiod. Under 2011/12 genomförs i samverkan med Finland och Ryssland ett samverkansprojekt för att kartlägga nya gemensamma aktiviteter, främst inom kulturmiljö- och konstområdet. Vidare fortlöper samverkan med Norge om ett maritimt kulturmiljöprojekt, som ska arbeta under tre år. Sedan tidigare pågår tillsammans med Norge och Finland det omfattande utställningsprojektet *Roads to Ruija*, som turnerar i de tre aktuella länderna under två år.

Under de kommande två åren kommer Norrbottens museums årsbok, liksom tidigare år, att arbeta med olika teman. Årsboken 2012 har bilden som tema och årsboken 2013 ska ha idrott som tema. Speciella satsningar inom dessa områden kommer att genomföras i form av utställningar, föredrag och pedagogiska aktiviteter inne i Norrbottens län.

Kulturmiljöarbetet

En stor del av kulturmiljöarbete i Norrbottens län bedrivs idag genom uppdragsverksamhet med upphandlingshantering via Länsstyrelsen. Ett flertal aktörer är verksamma inom länet.

Norrbottens museums arbete med kulturmiljövården i länet inriktar sig i enlighet med museets basenhetsplan på att samla, vårda och visa det norrbottniska kulturarvet för kvinnor och män, flickor och pojkar. Detta innebär främst rådgivning till kommuner, föreningar och privatpersoner.

Norrbottens museum bedriver även uppdragsverksamhet inom kulturmiljövården, i konkurrens med ett flertal andra aktörer på området.

Åjtte

Ett förtydligande om Åjttes nationella uppdrag:

Enligt museets stadgar ska verksamheten bedrivas med ett riksperspektiv och som huvudmuseum för den samiska kulturen ska Åjtte bedriva forskning, dokumentation och information om den samiska kulturen och de samiska traditionerna i hela landet. Genom Åjttes uppdrag är museet en aktör både nationellt och regionalt. De senaste åren har Åjtte också fått ett visst mindre bidrag direkt från Regeringen (Kulturdepartementet) för att utveckla verksamheten i enlighet med stadgarnas mål.

Friluftsmuseet Hägnan

Stycket gällande Friluftsmuseet Hägnan flyttas till stycket 7.1.4 "Fler museer i Norrbotten" då Hägnan visserligen har sin placering i närheten av Världsarvsområdet Gammelstad kyrkstad men ej tillhör detta.

Filmkulturell verksamhet i Norrbotten (10)

Kulturplanens avsnitt 10, Filmkulturell verksamhet i Norrbotten har en ingress med rubriken Bakgrund. En utveckling av aktuell text följer nedan:

Norrbotten som filmregion

Norrbotten har idag ett antal visningsorganisationer såsom Folkets Bio, Folkets Hus och Parker (ägare till 80-85 % av regionens biografier) samt Förenade Filmstudios.

På filmfestivalsidan finns Arctic Light Film Festival i Kiruna och Arjeplogs Filmfestival samt den årliga festivalen Ung Film inom ramen för en nationell satsning, (Novemberfestivalen).

I de flesta kommuner bedrivs skolbiovisningar och enskilda visningar.

Film- och medierelaterade utbildningar finns i fem av regionens kommuner. På gymnasienivå finns Filmgymnasiet i Luleå som troligtvis läggs ner 2013. Dessutom finns Kalix Folkhögskola med nationell intagning och Institutionen för musik och media i Piteå (Luleå tekniska universitet).

I regionen finns ett stort antal fria filmare samt produktionsbolag, som producerar och/eller arbetar inom den audiovisuella industrin i regionen. Regionen har en stark infrastruktur för produktion.

I regionen finns Filmpool Nord AB, ägt av landstinget samt

Norrbottens kommuner, som består av två skilda verksamhetsområden: regionalt resurscentrum samt regionalt produktionscentrum. Filmpool Nord fungerar som ett kompetenscentrum dit kommun, organisation, skola och individ kan vända sig för att få råd, utveckla samarbeten och idéer samt få tillgång till ny teknik kunskap och teknisk utrustning. Samverkan, samarbeten och nätverk finns lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Filmpool Nord samverkar med regionens existerande utbildningar inom film och inom den film- och mediepedagogiska verksamheten möter Filmpool Nord ett enormt behov av ökade insatser från regionens utbildningar.

Filmpool Nord Regionalt Resurscentrums verksamhet ingår i regionens kulturplan och samverkansmodell.

Till beskrivningen av filmavsnittet kan också fogas följande:

En väsentlig teknisk förändring av hela filmvisningsverksamheten är på gång genom den snabba digitaliseringen av film. Detta innebär att samtliga biografier i Norrbotten som önskar visa film måste skaffa en av branschen godkänd digital utrustning med rätt standard.

På köpet får man en mycket professionell utrustning, som kan ta emot teatersändningar och konserter, sportevenemang i nutid med mera. Utrustningen kan ge ett stort mervärde till att ekonomisera biografen och för en mindre ort möjliggöra ett större kulturutbud.

Investeringskostnaden uppgår till ca 1 miljon kronor. För närvarande pågår ett arbete i samverkan mellan Filmpool Nord, Norrbottens läns landsting och Folkets Hus och Parker för att skapa möjligheter till en så ekonomiskt hållbar lösning som möjligt för de aktuella biograferna i länet. Samarbete sker även med länets kommuner. Detta utvecklingsarbete ges högsta prioritet under 2012. Detta arbete berör i hög grad det regionala resurscentrumets verksamhet när det gäller visning och spridning av regionalt producerad film och övrig kvalitetsfilm.

Kulturplanens förändrade prioriteringar för filmen för 2012-2013:

- Utveckla förutsättningarna för en digitalisering av aktuella biografier i Norrbotten.
- Utveckla – i samverkan med regionens gymnasieskolor, Kalix folkhögskola och Filmpool Nord- en spetskurs för ett antal elever varje år med fördjupning inom dramaturgi, kamera och redigering. Eleverna ska erhålla handledarkompetens för enklare handledaruppdrag inom film och rörlig bild på grundskolenivå. Inom spetskursen ska samverkan mellan bransch och skola utvecklas genom att yrkesverksamma filmarbetare i så stor utsträckning som möjligt fungerar som kursledare för de olika delmomenten. Kursen ska utvecklas under hösten 2011 och våren 2012.

Övriga prioriteringar kvarstår:

Villkoren för filmverksamheten i gymnasieskolan förändras utifrån de nya förutsättningarna med Gy 2011 och behöver anpassas till dessa.

Hemslöjdsfrämjande verksamhet i Norrbotten (11)

Hemslöjdskonsulenterna arbetar på flera nivåer, såväl lokal, regional som nationell nivå, vilket bidrar till hemslöjdsorganisationens rika kontaktnät. Viktiga samarbetsparter inom slöjdområdet i länet är Norrbottens läns hemslöjdsförening, sameslöjds-konsulenterna/Sameslöjdstiftelsen och Norrbottens museum. Syftet med länshemslöjdskonsulenternas verksamhet i Norrbotten är att verka som ett nav som tillvaratar kulturarvet, initierar och driver utveckling och förnyelse av slöjden, tillför ny kunskap och främjar gränsöverskridande samverkan, på såväl traditionella som nya arenor.

Hemslöjden i Norrbotten fortsätter sitt arbete med den nationella varumärkes- och kommunikationsplattformen för att utveckla varumärket Hemslöjd. I samarbete med övriga läns-kulturkonsulenter utvecklas samarbetsformer med Skapande skola. Hemslöjden deltar och skapar mötesplatser mellan slöjden och övriga kulturella och kreativa näringar liksom stärker samverkan med andra kulturverksamheter och utvecklingsområden.

Verksamhetsinriktning

- Verka för att synliggöra slöjdens starka värden.
- Med ett mångfaldsperspektiv göra slöjd och konsthantverk tillgängligt för alla norrbottningar och besökare genom traditionella och nya mötesplatser för brukare, främjare och skapare. Internet och sociala medier är exempel på nya arenor.
- Stärka barns och ungdomars skapande med slöjd som uttrycksmedel och öka deras intresse för och utövande av olika slöjdtekniker.
- Skapa förutsättningar för att öka lönsamheten för professionella slöjd- och konsthantverksföretag, både vad gäller produkter och tjänster.
- Stärka samverkan med andra kulturverksamheter och utvecklingsområden.

Utveckling

Norrbottens läns hemslöjdsförening fyller 130 år 2012. Föreningen tillhör SHR/Svenska hemslöjdsföreningarnas riksförbund som 2012 fyller 100 år. Detta innebär att 2012 har fokus på utställningar vilket betyder att hemslöjden i Norrbotten synliggörs både i och utanför länet.

Följande aktiviteter prioriteras särskilt för 2012:

- På Liljevalchs Konsthall i Stockholm visas en jubileumsutställning 6 juni-2 september. Norrbotten representeras i utställningen genom alster av länets slöjdare och genom att länets konsulenter medverkar i att visa hur det går till att utveckla form och innehåll i praktisk slöjdverksamhet.
- I Norrbotten visas två jubileumsutställningar på Norrbottens museum. Den ena med anledning av att Norrbottens läns hemslöjdsförening fyller 130 år. Den andra utställningen handlar om Norrbottensdräkten från 1912 som fyller 100 år.
- Se till barns och ungas behov och intresse för att utöva olika slöjdtekniker och att utveckla sina skapande förmågor. Detta sker bland annat i samarbete med övriga länskonsulenter på kulturområdet och deras fortsatta arbete med att utveckla former för Skapande skola i länet.

- Genomföra insatser för att främja kulturella och kreativa näringar (mat, turism, rekreation, trädgård etc.). Hemslöjdens företrädare ska bidra till att gemensamt med andra utveckla produkter, tjänster och upplevelser.
- Fortsatt arbete med att utveckla registret *Köpa slöjd & konsthantverk i Norrbotten, Butiker och Försäljningsställen* till ett verktyg och gemensam plattform för att synliggöra och marknadsföra hemslöjd, form, konsthantverk, företag, butiker och vad som är aktuellt inom området.
- Genomföra Slöjdklubbens handledarutbildning i samarbete med läns-hemslöjds-konsulenterna i Västerbotten.
- Sameslöjds-konsulenterna och Norrbottens hemslöjds-konsulenter kommer under 2012 att ytterligare utveckla sitt samarbete.

Hemslöjdsverksamheten fortsätter arbeta utifrån de regionala strategiska och operationella målen. Ett ökat samarbete kommer att ske med Sameslöjdsstiftelsen som tidigare inte funnits på lika tydliga premisser, varför skrivningen i stycket 11.2.1 Duodji avslutas enligt följande för 2012: Slöjd och Konsthantverk med samiskt ursprung är av särskilt värde inom och utom Norrbotten och är en definitiv del av den regionala tillväxten och de kulturella näringarna.

Biblioteksverksamhet i Norrbotten (12)

I och med Kungliga Bibliotekets (KB) nya uppdrag från 20110801 har också Norrbottens länsbibliotek fått ett statligt uppdrag (som diskuteras) att i samverkan med KB följa upp de politiskt antagna biblioteksplanerna i Norrbottens alla kommuner. I september 2011 har en dialog inletts mellan länsbiblioteken och KB för att hantera det nya uppdraget. Med uppdraget följer inga nya statliga medel.

Ett bibliotek 2013

Norrbottens länsbibliotek leder det stora samverkansprojektet *Ett bibliotek 2013*. Projektet omfattar alla 14 kommuner i Norrbotten och ska leda till följande nyttoeffekter:

- Ökad tillgång till medier, synligare mediasamlingar, ökat nyttjande av medier, ett bibliotekskort för alla kommunbibliotek. Upphandlingen av ett gemensamt biblioteksdatasystem förväntas sänka driftkostnaden.

I projekt arbetar 52 personer fördelade på 6 delprojekt.

Den norrbottniska litteraturen och dess författare (13)

Under 2012 kommer ytterligare arbete att genomföras för litteraturen i Norrbotten. Kartläggningsarbete inför en strategi för litteratur, skrivande och läsning pågår för närvarande. Det

noteras att översättningsbehovet till och från nationella minoritetsspråk är uttalat från många håll, inte minst från de nationella minoriteterna.

Konsulentverksamheten i Norrbotten (14)

Som tidigare nämnts under avsnittet om dans finns planering för att så snart som möjligt separera verksamhetsfunktion och danskonsulentfunktion från varandra i Dans i Nord. För att stabilisera infrastruktur och tillgänglighet enligt kulturplanens utgångspunkter och första mål liksom de nationella kulturpolitiska målen intentioner behöver en utveckling i denna riktning ske.

I kulturplanen är en befattning som mångkulturkonsulent med nationella minoriteter som huvudområde prioriterad. För 2012 sker en förändring av beskrivningen av konsulentfunktionen. Utgångspunkten för arbetet är stöd för utvecklingen av de nationella minoriteternas kultur vilket innebär att detta också avspeglas i en förändrad benämning, minoritetskulturkonsulent.

Samverkan har under 2011 ökat mellan Norrbottens kulturkonsulenter och en översyn av organisationen är planerad enligt kulturplanens prioriteringar.

Nationella minoriteter i Norrbotten (16)

Se även Litteraturavsnittet.

Ett samråd för kulturfrågor är i dag etablerat.

Ett samrådsförfarande är under uppbyggnad i Norrbottens läns landstings som kommer att omfatta både minoritetsspråkfrågor, hälsofrågor, kulturfrågor och andra frågor.

För att stärka arbetet att stödja utvecklingen av de nationella minoriteternas kulturliv har ett särskilt mått introducerats för 2011 och 2012:

- Särskilda insatser med nationella minoriteter i fokus.

Den nya webben kommer också att innehålla information på nationella minoritetsspråk.

Läns- och landsövergripande projekt (17)

Med anledning av det regionala ordförandeskapet inom Barents blir prioriteringarna för 2012 och 2013

- att använda det regionala ordförandeskapet för Barentsrådet till utveckling av det kulturella samarbetet inom Barentsområdet.
- att synliggöra planerade och befintliga aktiviteter inom Barentssamarbetet för åren 2012 och 2013.

Arrangörstöd/Turnéstöd (19)

Under avsnittet om arrangörstöd ska siffrorna korrigeras med anledning av den utökade regionala satsningen om 1 miljon kronor för turnéstöd för 2011. Satsningen är ett resultat av prioriteringarna i kulturplanen gällande tillgängligheten till kulturen i länet.

Dans i Nord turnéstöd från

Statens Kulturråd	500 000 kr
Norrbottens läns landsting	300 000 kr (250 tkr 2010)

Riksteatern i Norrbotten turnéstöd från

Statens Kulturråd	50 000 kr
Norrbottens läns landsting	250 000 kr

Turnéstöd för landstingets kulturinstitutioner inklusive Norrbottensteatern 750 000 kr (nytt stöd 2011).

Turnéstöd till teater- och musikproduktioner utanför institution med barn och ungdom som prioritet 200 000 kr (nytt stöd 2011). Medlen är stöd från Norrbottens läns landsting.

En särskild arbetsgrupp arbetar med dessa frågor utifrån Kulturplanens intentioner. Norrbottens institutionsledningar arbetar för ett gemensamt utbud från och med 2013, presenterat 2012, för att underlätta för arrangörerna och för det egna arbetet.

Kulturfrågornas kopplingar till andra politikområden i Norrbotten (20)

Kreativa näringar (20.1)

Kulturplanens användning av begreppet kreativa näringar ersätts av den nyare benämningen kulturella och kreativa näringar. Detta begrepp belyser på ett bättre sätt vad ämnet egentligen handlar om och att olika utgångspunkter delvis gäller för utvecklingen av dessa näringar.

För närvarande sker samarbete med Länsstyrelsen och företrädare för kulturella och kreativa näringar vid framtagandet av en strategi för området som också ska vara del av den regionala utvecklingsplanen för Norrbotten. Detta sker under hösten 2011.

Jämställdhet och Mångfald i Norrbotten (21)

Kulturplanen för 2011-2013 slår fast att jämställdhetsförutsättningar och genusperspektiv ska genomsyra alla de aktiviteter som genomförs under planperioden. För att ytterligare stärka fokus på genusperspektivet har särskilda uppföljningsmål introducerats för 2011 vilka också gäller det fria kulturlivets verksamheter. Dessutom genomsyras styrdokumenterna vid

landstingets kulturverksamhet av ett genus- och jämställdhetsperspektiv från 2011.

Ett särskilt mått för 2011 och 2012 har introducerats för att utveckla arbetet med mångfald i fokus enligt diskrimineringsombudsmannens (DO) definition:

- Särskilda insatser med mångfald i fokus

Tillgänglighet (21.2)

Begreppet tillgänglighet innehåller flera aspekter. Ett övergripande mål för kulturplanen är att stärka tillgänglighet till utbud och delaktighet i kulturutbudet i Norrbotten. Ett arbete som också pågår är utvecklingen av den nya webben enligt lättlästnormer och genom uppbyggnad av funktioner. Detta arbete fortsätter under 2012.

En annan del av begreppet är den fysiska tillgängligheten.

Ny prioritering:

- Länsinstitutionerna ska för 2012 försäkra sig att samtliga lokaler som används för verksamheten så långt som möjligt har tillgänglighet för alla presumtiva användare.

Ekonomiska ställningstaganden för 2012 (23)

Bidragsfördelningen ser ut som nedan beskriven utifrån de anvisningar om vilka medel som avses ingå i kultursamarverkansmodellens "koffert". Tillkommer Dans i Nord för 2012 med medel för 2011 från Statens Kulturråd om 500 000 kr, Norrbottens läns landsting 1 300 000 kr och Piteå kommun 933 000 kr.

Fördelning av statligt, regionalt och lokalt stöd

Norrbottens läns landsting ämnar fördela det statliga stödet till nedan förtecknade institutioner och verksamheter. Därutöver tillkommer medel till Dans i Nord.

Samtliga institutioner – Norrbottensteatern, Norrbottens museum och Norrbottensmusiken samt även Norrbottens länsbibliotek – kommer för 2012 att få en regional uppräkningsmedel med 2,5 % jämfört med 2011 års nivå. Övriga verksamheter kommer att få den motsvarande uppräkningsmedel som ges för de statliga medlen i kofferten. Den lokala medfinansieringen till respektive verksamhet som idag har medfinansiering av Piteå och Luleå kommuner kommer att öka med 2,5 %.

För att ytterligare stärka infrastrukturen enligt de intentioner som beskrivits ovan angående dans i Norrbotten önskar Norrbottens läns landsting bland koffertmedel införliva även medel till Dans i Nord's verksamhet. Medel för denna verksamhet kommer dels från Norrbottens läns landsting, dels från Piteå kommun och från Statens kulturråd. Konsulentmedel till dans hålls fortfarande separerade vid fördelning.

För ändamålet ovan kommer regionala medel och kommunala medel att tillskjutas verksamheten med totalt 200 tkr och motsvarande summa ska omdisponeras och fördelas till Dans i Nord från koffertmedel till film, musik och museiverksamhet. För 2011 ökade regionala medel till Dans i Nord's verksamhet med 300 tkr.

Bidragsfördelning till institutioner mm 2011 (kr)

Instution/Verksamhet	Koffertmedel	Norrbottens Läns Landsting	Kommuner
Norrbottensteatern	11 800 500	13 755 000	9 961 000
Norrbottensmusiken	17 217 360	14 178 400	2 349 000
Norrbottens museum	4 004 300	19 572 700	
Länsbiblioteket	1 893 260	1 951 100	
Folkrörelsernas Arkiv	492 630	700 000	140 900
Konstverksamhet	200 000	200 000	
Hemslöjdsverksamhet	596 910	500 000	
Dansverksamhet	201 000	200 000	
Teaterverksamhet	237 160	400 000	
Film, regionalt resurscentra	1 205 880	3 044 120	
Summa	37 849 000	54 301 320	12 450 900

Tillkommer gör stora regionala och kommunala satsningar för de två projekten *Konstmuseet i norr* och *Kraftcentrum för ny musik*. Förutom direkta regionala medel för konstprojektet om 1,4 miljoner för 2012 respektive 2,1 miljoner för musikprojektet satsar kommunerna Luleå och Boden på konstprojektet 500 tkr per år under 3 år och Piteå kommun 700 tkr per år (beslut inom kort) under två år för musikprojektet. För Konstmuseet i Norrs första del satsar Kiruna kommun 1 miljon kronor liksom Norrbottens läns landsting. Projektet fungerar enligt plan sedan 2009. Tillkommer gör även medel från Norrbottensmusikens ordinarie budget för musikprojektet. En ansökan om särskilda medel för konstprojektet har gjorts till Europeiska Regionala Utvecklingsfonden.

Ytterligare prioriteringar

I enlighet med formuleringar i Kulturplan för 2011-2013 är huvudmålet att under perioden stärka den kulturella infrastrukturen utifrån de särskilda förutsättningar som råder i Norrbotten. Tillgängligheten till kultur och delaktighet i kulturlivet är en utmaning i ett glesbygdslän med stora geografiska avstånd. Utvecklingen av kulturlivet och då särskilt för barn och unga är helt beroende av de insatser som görs för denna utveckling.

Med anledning av detta ställningstagande utökades ramen för 2011 för turnéstöd/arrangörstöd med 1 miljon kronor av regionala medel. För 2012 kommer fördelningen av turnéstöd att särskilt inriktas på verksamhet som främjar barn och ungas tillgänglighet till kultur, helt enligt de nationella kulturpolitiska målens intentioner.

Kulturplanens framtagande och förankring (24)

Utgångspunkten för kulturplanens framtagande har liksom inför 2011 varit de nationella kulturpolitiska målen och visionen om att "Norrbottningarna ska leva ett rikt och utvecklande liv i en region med livskraft och tillväxt". Revideringen är ett resultat av den utveckling som skett under 2011 och de nya prioriteringar som uppstått under arbetet.

Arbetet med planen har skett på olika nivåer. Landstinget har

tillsammans med kommunernas kulturtjänstemän arbetat med länets kulturfrågor. Gemensamma möten har hållits i Luleå 17.2, Gällivare 14.4, Arjeplog 14.6, Piteå 25.8, Haparanda 20.10. Ytterligare ett genomförs i Luleå den 7.12 i Luleå.

Kommunbesök av landstinget under medverkan av kommunpolitiker, kulturtjänstemän, civilsamhälle och enskilda kulturutövare har ägt rum i Haparanda 8.2, Kalix 22.2, Boden 15.3, Piteå 16.3, Övertälja 22.3, Älvsbyn 5.4, Kiruna 3.5, Jokkmokk 7.6, Arvidsjaur 31.8, Pajala 13.9, Arjeplog 22.9 och Luleå 4.10.

Dialoger har skett med företrädare för

Konst den 23.5
Teater den 30.5
Hemslöjd den 22.8
Nationella minoriteter 26.8
Länsstyrelse 6.9
Dans den 6.9
Musik den 8.9
Folkbildning den 27.9

Tillkommer arbetsgrupper inom 11 av kulturplanens områden med representation från landsting, regionala företrädare, kommuner, civilsamhälle och enskilda med sakkunskap som kontinuerligt arbetar med prioriteringar i kulturplanen. Gemensamt arbetsmöte hölls den 2.9. Styrgrupp för detta arbete med representation från landsting och kommuner har hållit fyra möten. Dialogmöten med samtliga länsverksamheter, organisationer och föreningar som erhållit verksamhetsbidrag för 2011 har genomförts av landstinget. Ungdomsremissarbete genomfördes den 17.9. Möte med företrädare för länets institutioner har hållits den 26.9.

Kulturbedningens möten 20.6, 22.8, 12.9 och 12.10 2011. Fler följer under 2011 och 2012.

Uppföljning och utvärdering (25)

Uppföljning och utvärdering av kultursamverkansmodell och av kulturplan kommer att ske enligt de nationella riktlinjer som anvisats. Norrbottens läns landsting kommer dessutom att följa upp kulturplanen utifrån ytterligare kriterier och utgångspunkter.

